

YKSITYISEN LASTENSUOJELUYKSIKÖN LIIKETOIMINTASUUNNITELMA

Ryhmäkoti X

Tiivistelmä

Tekijä(t) Kivistö lina Parkkinen Else	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 23	Valmistumisaika Kevät 2021
Työn nimi Yksityisen lastensuojeluyksikön liiketoimintasuunnitelma Ryhmäkoti x		
Tutkinto Sosionomi (AMK)		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli yksityisen lastensuojelutoiminnan liiketoimintasuunnitelman laatiminen. Opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda suunnitelma parhaalle mahdolliselle lastensuojeluyksikölle. Opinnäytetyönä syntyi yksityisen ympärivuorokautisen lastensuojeluyksikön liiketoimintasuunnitelma. Liiketoimintasuunnitelma sisältää mm. Palvelun kuvauksen, markkinatilanteen, asiakkaat ja yrityksen sekä omistajien vahvuudet ja heikkoudet. Liiketoimintasuunnitelmalle ei ole ulkopuolista toimeksiantajaa, vaan se tulee opinnäytetyön tekijöiden henkilökohtaiseen käyttöön.</p> <p>Työskentely opinnäytetyötä tehdessä oli kaavamaista ja se eteni perättäisinä vaiheina. Opinnäytetyö toteutui lineaarista mallia käyttäen. Tutkimuksellisuus toteutui tässä opinnäytetyössä, niin että lähetettiin kaksi kysymystä 95:lle sosiaalityöntekijälle tai sosiaaliohjaajille, koskien seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen sijoittamista Suomessa.</p> <p>Lastensuojelun tarkoituksena on turvata lapselle turvallinen kasvuympäristö sekä tasapainoinen ja monipuolinen kehitys. Ensisijainen vastuu lapsen hyvinvoinnista on hänen vanhemmiltaan, tai muulla huoltajalla. Tarvittaessa lastensuojelu voi kuitenkin ottaa lapsen huostaan, tai tehdä kiireellisen sijoituksen. Myös avohuollon tukitoimet, perhetyö ja jälkihuolto kuuluvat lastensuojeluun.</p> <p>90-luvun alusta vuoteen 2019 lasten ja nuorten sijoitusten määrä on kasvanut noin 10 000. Myös huostaanotettujen ja kiireellisesti sijoitettujen määrä on noussut suurin piirtein samassa suhteessa sijoitusten kanssa. Etenkin teini-ikäisten lasten sijoittaminen on ollut kasvussa viime vuosina.</p> <p>Yksityisen lastensuojelu yksikön perustaminen on luvanvaraista toimintaa. Luvan saamiseksi yrittäjällä täytyy olla riittävät ja asianmukaiset tilat, varustelu ja henkilökunta. Luvan myöntää aluehallintovirasto tai Valvira, riippuen toiminnan laajuudesta.</p>		
Asiasanat Lastensuojelu, lastensuojeluyksikkö, liiketoimintasuunnitelma.		

Abstract

Author(s) Kivistö Iina Parkkinen Else	Type of publication Bachelor's thesis Number of pages 23	Published Spring 2021
Title of publication The business plan of private child welfare unit Ryhmäkoti x		
Name of Degree Bachelor of Social Services		
Abstract <p>The aim of this thesis is to compose a business plan for private child welfare unit. The purpose of this thesis is to create base to the best possible unit. The business plan of the private round-the-clock child protection unit was created as the thesis. The business plan includes e.g. Description of the service, market situation, customers and strengths and weaknesses of the company and the owners. The thesis is for its makers so there is no principal.</p> <p>Working with this thesis was formal and it advanced linear. The researching part was 95 emails to social worker and social counselors about institutionalize of sexual- and gender minority in Finland.</p> <p>The purpose of child welfare is secure children growing environment and balanced and versatile development. The primary responsibility for the well-being of the child lies with his or her parents, or another guardian. If necessary, child protection can take custody or make an urgent placement. Outpatient support measures, family work and aftercare are also part of child protection.</p> <p>From the early 1990s to 2019 placements of young people has raised about 10 000. Especially placements of teenaged children has raised in recent years.</p> <p>The establishment of a private child protection unit is a licensed activity. To get a permit the entrepreneur must have adequate and appropriate facilities, equipment and staff. The permit is issued by either the regional government agency or Valvira, depending on the scope of the activity.</p>		
Keywords Child protection, child welfare unit, business plan.		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	TYÖN LÄHTÖKOHDAT	2
2.1	Tarkoitus ja tavoite.....	2
2.2	Työn toteutus..... Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.	
3	LASTENSUOJELU	5
3.1	Lastensuojelun perusta.....	5
3.1.1	Lastensuojelun asiakkuus.....	5
3.1.2	Lastensuojelulain muutokset.....	6
3.1.3	Tilastotietoa lastensuojelusta.....	7
3.2	Ammatillinen osaaminen.....	8
4	LIIKETOIMINTA.....	10
4.1	Osakeyhtiö	10
4.2	Liiketoimintasuunnitelma.....	10
4.3	Yksityisen lastensuojelutoiminnan perustaminen	11
5	SEKSUAALI- JA SUKUPUOLIVÄHEMMISTÖT	12
5.1	Käsitteet	12
5.2	Seksuaalivähemmistö.....	12
5.3	Sukupuolivähemmistö.....	13
6	TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ	15
7	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE..... VIRHE. KIRJANMERKKIÄ EI OLE MÄÄRITETTY.	
8	YHTEENVETO	16
	LÄHTEET	17

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön tavoitteena oli yksityisen lastensuojelutoiminnan liiketoimintasuunnitelman laatiminen. Opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda suunnitelma parhaalle mahdolliselle lastensuojeluyksikölle. Opinnäytetyön tuotoksena syntyy yksityisen ympärivuorokautisen lastensuojeluyksikön liiketoimintasuunnitelma. Opinnäytetyö toteutetaan lineaarista mallia käyttämällä, eli työskentely etenee kaavamaisesti ja perättäisinä vaiheina.

Opinnäytetyötä varten lähetettiin 95:lle sosiaalityöntekijälle tai sosiaaliohjaajalle kaksi kysymystä koskien seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä. Kysymyksissä haluttiin saada vastaus siihen, että pystyvätkö sosiaalityöntekijät ottamaan sijoituksissaan huomioon seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt ja heidän tarpeensa. Lisäksi tavoitteena oli kartoittaa, tuleeko heillä usein vastaan sijoituksen tarpeessa olevia lapsia/nuoria, jotka ovat seksuaali- tai sukupuolivähemmistöihin kuuluvia. Lasten ja nuorten seksuaali- ja sukupuolijakaumaa mitataan terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tekemissä kouluterveyskyselyissä ja vuoden 2019 kouluterveyskyselyn mukaan 9% lapsista/nuorista kuuluu seksuaalivähemmistöihin ja 3% sukupuolivähemmistöihin (Jokela ym. 2019, 3).

Lasten ja nuorten sijoitusten määrä on kasvanut vuodesta 1991 vuoteen 2019 noin 10 000 lapsella (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2020). Myös lastensuojelu yritysten määrä on kasvanut vuoteen 2011 asti, jonka jälkeen uusia yrityksiä on perustettu vähemmän, kuin vanhoja on lopetettu. Tähän on vaikuttanut kuitenkin se, että suuret yritykset ovat ostaneet pieniä yksityisyrityksiä osaksi omaa konserniaan, joten varsinaisten lastensuojeluyksiköiden määrä ei ole vähentynyt niin suuresti, vaikka yritysten määrä onkin ollut laskusuhdanteinen. (Lith 2018, 10-11, tilastokeskuksen yritysten rakenne- ja tilinpäästötillastojen mukaan.)

2 TYÖN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyön tavoitteena oli yksityisen lastensuojelutoiminnan liiketoimintasuunnitelman laatiminen, jonka avulla haetaan lainaa pankista yritystä perustettaessa. Liiketoimintasuunnitelma koostuu pankkien vaatimista osioista, jotka se haluaa liiketoimintasuunnitelmassa olevan, kun yritykselle haetaan lainaa pankista. Näitä osioita ovat mm. Kuvaus palvelusta, markkinatilanne, asiakkaat, yrityksen sekä omistajien vahvuudet ja heikkoudet.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda suunnitelma parhaalle mahdolliselle lastensuojeluyksikölle. Liiketoimintasuunnitelman avulla pystymme hahmottamaan palveluja, joita tuotamme ja pohtimaan sitä, kuinka lähdemme tavoittelemaan, meidän mielestämme, parasta mahdollista lastensuojelua. Opinnäytetyön tuotoksena syntyy yksityisen ympärivuorokautisen lastensuojeluyksikön liiketoimintasuunnitelma. Liiketoimintasuunnitelmalla ei ole ulkopuolista toimeksiantajaa, sillä liiketoimintasuunnitelma tulee opinnäytetyön tekijöiden henkilökohtaiseen käyttöön ja sitä aiotaan käyttää tulevaisuudessa yhteisen yrityksen perustamiseen.

2.2 Kysely

Osana opinnäytetyötä toteutettiin sähköpostikysely lastensuojelussa työskenteleville sosiaalityöntekijöille (sosiaaliohjaajat, sosiaalityöntekijät, johtavat sosiaalityöntekijät). Kysely toteutettiin kvantitatiivisen, eli määrällisen tutkimuksen menetelmällä. Määrällisen tutkimuksen tarkoituksena on kysyä ja kartoittaa vastauksia seuraaviin kysymyksiin: Mikä? Missä? Miksi? Paljon? Miten usein? (Heikkilä 2014, 6-8.) Sähköpostikyselyn tarkoituksena oli kartoittaa sosiaalityöntekijöiden mahdollisuuksia huomioida seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt lasten/nuorten sijoituksissa sekä selvittää, kuinka usein sosiaalityöntekijöille tulee vastaan seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia lapsia/nuoria. Sillä ajatuksenne oli perustaa lastensuojeluyksikkö seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille.

Ajatuksenne oli perustaa lastensuojeluyksikkö seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille, mutta

Kysely koostui kahdesta kysymyksestä:

- 1) Onko lasten/nuorten sijoituksessa mahdollista huomioida seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt ja heidän tarpeensa?
- 2) Tuleeko teillä usein vastaan lapsia/nuoria, jotka tiettävästi kuuluisivat seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön?

Kysymykset lähetettiin 95 sosiaalityöntekijälle tai sosiaaliohjaajalle. Sähköpostikyselyjen tulokset voidaan kvalifioida. Kvalifiointi tarkoittaa laskennallista analyysiä, minkä avulla lasketaan, kuinka monta kertaa sama asia esiintyy haastattelijoiden kuvauksissa tai kuinka moni vastaajista ilmaisee saman asian (Hiltunen 2020, 19). Tehdyn kyselyn vastausajaksi määriteltiin kaksi viikkoa. Kahden viikon aikana kyselyyn vastanneita sosiaalityöntekijöitä tai sosiaaliohjaajia löytyi kolme kappaletta. Kysely lähetettiin laajasti ympäri Suomen, jotta edellä mainittuihin kysymyksiin saataisiin laaja-alainen näkökanta eri ammattilaisilta. Koska kyselyyn tuli vain kolme kappaletta vastauksia, ei kvalifiointia voida pitää kauhean todenperäisenä ja relevanttina opinnäytetyön kannalta. Kaikki saadut vastaukset olivat kuitenkin samanlaisia ja niissä todettiin, että sosiaalityöntekijät eivät ole törmänneet työskennellessään seksuaali- tai sukupuolivähemmistöihin kuuluvia nuoria ja he uskovat, että lastensuojeluyksiköillä on tarvittava tieto ja taito heidän kohtaamiseensa.

Sosiaalityöntekijöille tehty kysely, jossa kysyttiin heidän kokemuksiaan seksuaali- ja sukupuolivähemmistöistä lastensuojelun asiakkaina, antoi osviittaa siitä, että nuoret eivät joko kerro kuuluvansa näihin vähemmistöryhmiin, tai sitten seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien määrä lastensuojelussa on niin pieni, että ei olisi järkevää perustaa omaa yksikköä, vain näiden vähemmistöjen edustajille. Lapsia ei luultavasti yksikköön saataisi tarpeeksi, jotta liiketoiminta olisi kannattavaa. Liiketoiminnan ideaa päätettiin muuttaa niin, että lastensuojeluyksikkö on avoin kaikille lastensuojelun asiakkaille.

2.3 Opinnäytetyön toteutus

Opinnäytetyö eteni lineaarista mallia käyttäen, eli kaavamaisesti ja perättäisinä vaiheina (Salonen 2013, 14-15). Opinnäytetyön aihe alkoi muotoutumaan jo keväällä 2020, kun tuli ajatus mahdollisesta oman yrityksen perustamisesta. Aihe nousi vähän väliä uudestaan esille vuoden ajan ja samalla muotoutui jo visiokin yrityksestä. Päätettiin siis tehdä opinnäytetyönä liiketoimintasuunnitelma, kun opinnäytetyön tekeminen olisi ajankohtaista.

Opinnäytetyön tekeminen alkoi opinnäytetyön suunnitelman tekemisellä. Koska aihe oli jo valmiina, piti suunnitella teoreettinen ja tutkimuksellinen sisältö opinnäytetyöhön ja täsmentää vielä itse liiketoimintasuunnitelman sisältö. Opinnäytetyön tavoite oli alusta asti jo hyvin selkeä, tehdä liiketoimintasuunnitelma yksityiselle ympärivuorokautiselle lastensuojeluyksikölle, mutta opinnäytetyön tarkoitusta mietittiin ja muokattiin useamman kerran suunnitelmaa tehdessä.

Opinnäytetyön toteutus sujui hyvin kaavamaisesti. Teoriaosuuden kappaleet jaettiin puoliksi, jolloin kumpikin pystyi työskentelemään itselleen sopivina ajankohtina itsenäisesti. Kappaleiden tultua valmiiksi tekijä ilmoitti toiselle sen valmistumisesta, jolloin toinen luki,

korjasi ja täydensi kappaletta niiltä osin, kun näki tarpeelliseksi. Tarvittaessa muutoksista keskusteltiin yhdessä. Liiketoimintasuunnitelman kappaleet jaettiin niihin kappaleisiin, jotka voitiin tehdä itsenäisesti ja niihin, jotka täytyisi tehdä yhdessä. Itsenäisesti tehtävien kappaleiden osalta meneteltiin samoin, kuin teoriaosuutta tehdessä. Yhdessä tehtäviä kappaleita varten sovimme joko fyysisen näkemisen tai teams-tapaamisen, jolloin tuotimme tekstiä yhdessä. Tällaisia kappaleita olivat mm. Yrityksen arvot, rahoitus ja budjetointi sekä kuvaus tuotetusta palvelusta.

Opinnäytetyön alussa tavoitteena oli saada työstä kolmonen. Opinnäytetyön edetessä tavoite kuitenkin laski ja tavoitteena oli vain saada opinnäytetyö läpi. Alusta lähtien oli jo selvää, että motivaatio ja opinnäytetyön hiominen ei ollut kummankaan vahvuuksia. Tämä konkretisoitu vielä enemmän opinnäytetyön edetessä, tai siis siinä, kun opinnäytetyö ei meinannut edetä. Viimeisiä kappaleita tehdessä päätettiin, että riittäisi kunhan opinnäytetyö saataisiin läpi. Ongelmaksi muodostui opinnäytetyön sisällön jäsentäminen ja niin sanottu punainen lanka ja asioiden toisiinsa yhdistäminen. Sisältö ja punainen lanka oli opinnäytetyön suunnitelmaa tehdessä hyvin selkeä ja hyvin rakennetun oloinen. Varsinaista opinnäytetyötä tehdessä huomattiin kuitenkin hyvin nopeasti, että työ on hajanainen ja huonosti rakennettu. Vähän kerrallaan ja hitaasti saatiin opinnäytetyötä kuitenkin hiottua ja jäsenneltyä paremmaksi.

3 LASTENSUOJELU

3.1 Lastensuojelun perusta

Lapsen hyvinvoinnista vastaa ensisijaisesti lapsen vanhemmat tai muut huoltajat. Viranomaisilla on kuitenkin velvollisuus tukea ja auttaa vanhempia kasvatustehtävässä tarpeen mukaan. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos a.) Lastensuojelulaki turvaa lapsen oikeuden monipuoliseen ja tasapainoiseen kehitykseen, erityiseen tukeen sekä turvalliseen kasvuympäristöön. Laki velvoittaa perheiden ja lasten kanssa toimivia viranomaisia tarjoamaan perheille apua riittävän ajoissa, tukemaan huoltajia ja vanhempia kasvatustehtävässä sekä ohjaamaan lapsi ja perhe tarpeen vaatiessa lastensuojelun piiriin. Kiireellinen sijoitus ja huostaanotto sekä sijais- ja jälkihuolto kuuluvat lapsi- ja perhekohtaiseen lastensuojeluun. (Lastensuojelulaki 417/2007, 1-3§; Terveiden ja hyvinvoinninlaitos a.)

Lastensuojelun tukitoimet jaetaan avohuoltoon ja sijaishuoltoon. Avohuollon tarkoituksena on tukea ja vahvistaa lapsen vanhempien tai huoltajien kasvatuskäytäntöä sekä edistää ja tukea lapsen kasvua ja kehitystä. Avohuollossa vastuu lapsen hoidosta ja hoidosta on ensisijaisesti vanhemmilla, vaikka lapsi olisi sijoitettu kodin ulkopuolelle. Sosiaalihuollon tehtävänä on järjestää perheelle muun muassa taloudellista tukea, tukihenkilö tai tukiperhe sekä muita perheelle tukevia palveluja ja tukitoimia. Lapsen huostaanottoon turvaututaan silloin, kun avohuollon tukitoimet on todettu riittämättömiksi suhteessa lapsen avuntarpeeseen, tai tehdään kiireellinen huostaanotto. Sijaishuolto tarkoittaa lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella. Sijoituspaikkana voi olla sukulaisperhe, sijaisperhe tai lastensuojeluyksikkö. Sijaishuollolla pyritään aina perheen jälleenyhdistämiseen lapsen etu huomioiden. (Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto 2015.)

Kuntien tehtävänä on järjestää ennaltaehkäisevää lastensuojelua lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi niissä tapauksissa, kun lapsella tai perheellä ei ole lastensuojelun asiakkuutta. Ennaltaehkäisevän lastensuojelun tarkoituksena on turvata ja edistää lasten ja nuorten kehitystä, kasvua ja hyvinvointia. Lisäksi suuressa roolissa on vanhemmuuden tukeminen. Ennaltaehkäisevää lastensuojelua kunnissa toteutetaan esimerkiksi nuorisotyössä, opetuksessa sekä sosiaali- ja terveydenhuollossa. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2019.)

3.1.1 Lastensuojelun asiakkuus

Lastensuojelupalveluiden järjestämisen vastuu on kunnilla. Lastensuojelupalvelut tuotetaan itse tai toteutetaan ostopalveluna. Lastensuojelun asiakkuus alkaa ilmoituksella tai hakemuksella kunnan sosiaalitoimessa. Ilmoituksen tai hakemuksen tullessa

sosiaalityöntekijän tulee arvioida, onko ilmoituksen myötä tehtävä lastensuojelutarpeen selvitys. Sosiaalityöntekijän tekemän arvioinnin tulee valmistua seitsemän arkipäivän kuluessa hakemuksen saapumisesta. Sosiaalitoimen tekemän arvioinnin jälkeen ryhdytään joko lastensuojelutarpeen selvitykseen tai kiireellisiin lastensuojelutoimenpiteisiin, jolloin lastensuojelun asiakkuus alkaa. Jokainen lastensuojelun asiakkaana oleva lapsi tai nuori on oikeutettu omaan sosiaalityöntekijään. Oma sosiaalityöntekijä vastaa lapsen tai nuoren asioista ja tekee asiakassuunnitelman. Suunnitelman kautta sosiaalityöntekijä arvioi lapsen/nuoren ja perheen tarvitsemat sosiaalihuollon palvelut huomioiden lapsen/nuoren terveyden ja kehitykseen liittyvät seikat. (Sosiaali- ja terveysministeriö; Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021.)

Sijaishuollon ei ole yleensä tarkoitus olla pysyvää, mutta huostaanottoa on kuitenkin jatkettava niin kauan, kuin sen edellytykset ovat olemassa ja se on lapsen edun mukaista. Huostaanotto on kuitenkin lopetettava heti, kun tarvetta huostaanotolle ei ole. Huostaanoton perusteita tulee tarkastella säännöllisesti. Viranomaisilla on kuitenkin velvollisuus tukea lapsen vanhempia niin, että he pystyisivät huolehtimaan itse lapsestaan. Mikäli vanhempien elämäntilanteessa ei kuitenkaan kohtuullisessa ajassa tapahdu tarvittavia muutoksia, tulee lapsen olosuhteita sijaishuollossa alkaa tekemään pysyvämmiksi. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos b; Terveyden ja hyvinvoinnin laitos c.)

Huostaanottoa lopettaessa täytyy erikseen arvioida sijaishuollon päättymisen merkitystä lapsen kannalta, vaikka alkuperäiset huostaanoton syyt olisivatkin poistuneet. Lapselle on voinut esimerkiksi syntyä tunne- ja kiintymyssuhde sijaishuoltoapaikan aikuisiin ja lapsi voi kokea sijaishuoltoapaikan omaksi kodikseen. Huostaanottoa ei näin ollen voida lopettaa, sillä se olisi vastoin lapsen etua. Lapsen kotiuttaminen tulee aina tapahtua suunnitellusti. Usein ennen huostaanoton lopetusta lapsi palaa väliaikaisesti kotiin, kuitenkin enintään kuudeksi kuukaudeksi. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos c.)

3.1.2 Lastensuojelulain muutokset

Suomen ensimmäinen lastensuojelulaki säädettiin 1936, jolloin lakiin määriteltiin lastensuojelun perusperiaatteet ja se toimii pohjana nykyäänkin voimassa olevalle lastensuojelulaille. Vielä 1960–1970 –luvun taitteeseen asti suurin osa lastenkodeista oli kunnallisia, jolloin myös lastenkotien määrä lähti laskuun ja erityislastenkotien (”laitosten”) määrä nousi. 1975 sosiaalihanke antoi ohjeena yleiskirjeellään, että huoltosuunnitelmaan oli kirjattava kodin ulkopuolisen kasvatuksen tavoitteet ja sisältö. (Hytönen ym. 2016, 27,29,32-33.) 1984 saatiin uusi lastensuojelulaki, jonka keskeisin ajatus oli lapsen etu. Lasta tuli kuulla häntä koskevissa päätöksissä ja ruumiillinen kuritus kiellettiin. Lastensuojelulakia uudistettiin seuraavan kerran vuonna 2008, joka painotti lasten ja nuorten kasvuolojen

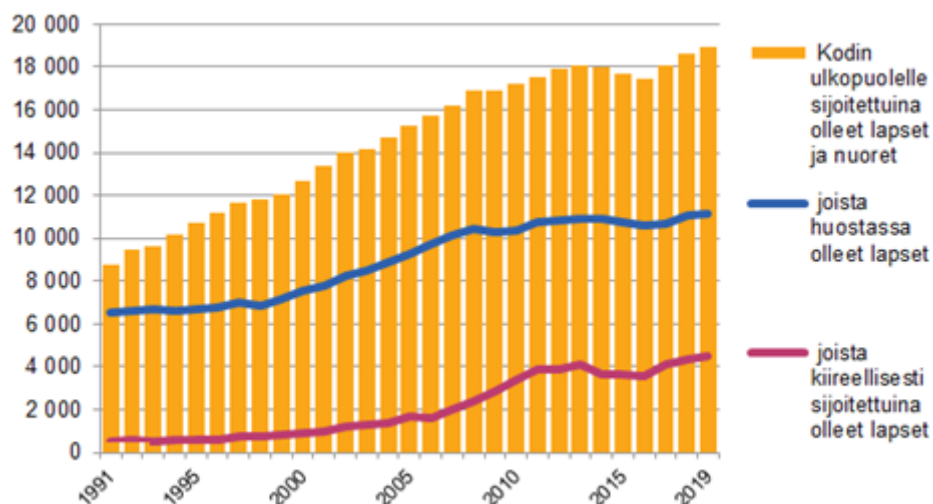
kehittämistä, huoltajien tukemista ja lapsen huollon turvaamista. (Pulma ym. 1987 ja Mahkonen 2007, Törmälän 2010, 28,30 mukaan.)

Tammikuussa 2020 tehtiin muutoksia lastensuojelulakiin. Muutoksilla pyritään vahvistamaan kodin ulkopuolelle sijoitetun lapsen oikeutta huolenpitoon, hyvään ja kunnioittavaan kohteluun sekä valvontaan. Rajoitusten käytölle asetettavia yleisiä edellytyksiä, kuten välttämättömyys- ja suhteellisuusvaatimusta, on tarkennettu. Myös rajoitustoimenpiteiden kirjaamisvaatimuksia täsmennettiin. Jälkihuollon ikäraja nostettiin 21 vuodesta 25 vuoteen. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2019.)

3.1.3 Tilastotietoa lastensuojelusta

Vuonna 2019 lastensuojeluilmoituksia tehtiin 85 746 lapsesta, ja kasvua edellisvuoteen oli seitsemän prosenttia. Vuoden 2019 aikana kiireellisiä sijoituksia tehtiin 4522 lapsen kohdalla. Prosentuaalinen kasvu suhteessa vuoteen 2018 oli neljä prosenttia. Kuitenkin huostaanotettujen lasten määrä ei kasvanut edellisvuoteen suhteutettuna, vaan määrä pysyi 11178:ssa. 18 923 lasta tai nuorta oli sijoitettuna kodin ulkopuolelle 2019. Ammatillisiin perhekoteihin tehdyt sijoitukset ovat vähentyneet viimeisen kymmenen vuoden aikana, mutta merkittävä lasku perhekoteihin sijoituksissa tapahtui 2019, jolloin sijoitukset laskivat kaksitoista prosenttia suhteessa edelliseen vuoteen. Tilastojen mukaan 52858 lasta ja nuorta oli lastensuojelun avohuollon asiakkaina vuonna 2019. Edellisvuoteen suhteutettuna määrä laski neljä prosenttia, eli noin tuhannen asiakkaan verran. Kunta on veloitettu toteuttamaan jälkihuoltoa sijaishuollossa olleelle lapselle tai nuorelle. Vuonna 2019 jälkihuoltoperustein sijoitettuja lapsia tai nuoria oli 1 500. 1500 lapsen tai nuoren lisäksi avohuollon tukea sai 7646 jälkihuollossa olevaa. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2020.)

Alla kuviossa 1. näkyy kuinka kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten määrä on kasvanut vuodesta 1991 vuoteen 2019 noin 10 000 lapsella ja nuorella. Lisäksi huostassa olleiden lasten ja kiireellisesti sijoitettujen lasten määrä on noussut suurin piirtein samaan tahtiin vuoteen 2019 asti.

Kuvio 1. Statistiikkaa kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista ja nuorista vuosina 1991–2019 (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2020)

3.2 Ammatillinen osaaminen

Sijaishuollon ammatillisuus on erityisluonteista. Suuri osa työstä on arkielämän jatkuvuuden turvaamista ja lasten kanssa arjessa elämistä. Arkielämän jatkuvuuden turvaamisen lisäksi työ on lapsen hankalan elämäntilanteen ja sosiaalisten vaikeuksien huomioimista. (Laakso 2009, 41, Pösön 1995 mukaan.) Laakso (2009, 138) kuvaa tutkimuksessaan, että arki lastensuojelussa on rutiininomaista ja tavallista, mutta samalla jännitteistä ja painavaa. Arjessa tilanteet voivat muuttua nopeasti ja samaan aikaan voi olla meneillään monitakin eri tilannetta, jolloin ohjaajalta vaaditaan muutoksiin sopeutumista, kekseliäisyyttä ja neuvottelukykyä. Tällöin arjesta ja rutiineista tulee ammatillisesti haastavia. Ohjaajan on näissä tilanteissa osattava pysähtyä, tulkita ja toimittava samaan aikaan monessa eri tilanteessa.

Vuonna 2017 nuorisotutkimusverkoston tekemässä tutkimuksessa on kartoitettu ammattilaisten valmiuksia kohdata sateenkaarinuoria päihde- ja mielenterveyspalveluissa. Tutkimus toteutettiin Seta ry:n, ehkäisevän päihdetyön EHYT ry:n sekä nuorisotutkimusverkoston yhteishankkeena (Hästbacka ym. 2017, 8.) Tutkimuksen tarkoituksena oli kartoittaa ammattilaisten tietotasoa seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuolen moninaisuuteen liittyen sekä selvittää, kuinka hyvin sukupuolen moninaisuus ja seksuaalinen suuntautuminen on huomioitu päihde- ja mielenterveystyössä (Hästbacka ym. 2017, 15). Haastatteluun osallistui laaja-alaisesti eri ammattiryhmien työntekijöitä, kuten psykiatria sairaanhoitajia, psykologeja, nuorisotyöntekijöitä, sosiaaliohjaajia sekä sairaanhoitajia (Hästbacka ym. 2017, 28). Tutkimuksissa on todettu, että päihde- ja mielenterveyspalveluita käyttävät sateenkaarinuoret ovat alttiita leimaamiselle sekä syrjinnälle niin päihde- ja

mielenterveysongelmien kuin seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuulumisen vuoksi. Tämä muodostaa kaksoisstigman, mikä voi vaikuttaa siihen, miten sateenkaarinuoret haavevat apua mahdollisiin ongelmiin. (Hästbacka ym. 2017, 23.)

Tehdyn tutkimuksen (Hästbacka ym. 2017,38) mukaan joillakin ammattilaisilla on ennakkoluuloja ja syrjiviä asenteita sateenkaarinuoriin liittyen. Tutkimukseen osallistuneet ammattilaiset kokivat myös puutteellisen tietotaidon olleen esteenä nuorten kokemusten ymmärtämiselle ja kohtaamiselle. Edellä mainittuun tutkimustulokseen viitaten Ryhmäkoti Sateenkaaren työntekijöiden kouluttautuneisuus, arvomaailma ja erilaisten työskentelymenetelmien osaaminen korostuu. Työntekijöiden arvomaailman tulee olla avoin, eikä ennakkoluuloja eri sukupuoli- ja/tai seksuaalivähemmistöihin tule olla. Työntekijöiden kannalta on tärkeää, että ryhmäkoti mahdollistaa jokaiselle ammattiryhmälle ammattitaitoa ylläpitävää koulutusta säännöllisesti. Sukupuoli- ja/tai seksuaalivähemmistöihin keskittyviä tutkimuksia ja koulutuksia toteutetaan enenevässä määrin, jolloin ajantasaisen tiedon saaminen on työntekijän oikeus. Työntekijöiden kattava kouluttautuminen mahdollistaa ryhmäkodin lapsille ja nuorille kohtaavan ja ammattitaitoisen aikuisen läsnäolon. Työntekijöiden ammatillinen työskentelyote esimerkiksi arkaluontoisten asioiden käsittelyn, haavoittuvan nuoren kohtaamisen tai turvallisen tilan luomisen kohdalla korostuu sateenkaarinuorten tarpeita ajatellen. On erityisen tärkeää, ettei seksuaalista suuntautumista tai sukupuoleen kohdistuvia kysymyksiä tai ajatuksia ohiteta merkityksettöminä, vaan kaikki asiat kohdataan avoimesti ja lasta/nuorta kunnioittaen.

4 LIIKETOIMINTA

4.1 Osakeyhtiö

Suomessa yleisin yritysmuoto on osakeyhtiö. Se on niin kutsuttu pääomayhtiö, jossa osakkeenomistajat ovat vastuussa yhtiön velvoitteista ainoastaan sijoittamallaan pääompanoksella. (Suomen yrittäjät 2019.) Yhtiö koostuu osakkeista, joiden määrä määritetään itse osakeyhtiötä perustettaessa. Osakkeiden arvo on yhtiöön sijoitettavan osakepääoman määrä perustamisvaiheessa. Osakeyhtiön omistus suhteutetaan suoraan omistettujen osakkeiden määrään. (Futuredu Oy 2021.)

Osakeyhtiölakia uudistettiin vuonna 2006. Lain kohteena yhtiömuodon säätelyssä korostettiin osakeyhtiölain yleisiä periaatteita, joita hyödynnetään tulkinta-apuna lain yksittäisiä säännöksiä sovellettaessa. Lain keskeisiin periaatteisiin kuuluu osakkeenomistajan rajoitettu vastuu, yhdenvertaisuus ja enemmistöperiaate, johtoportaan huolellisuusvelvoite, osakeyhtiön pääoman pysyvyys sekä osakkeen luotettavuus. (Suomen yrittäjät 2019.)

1.7.2019 yritystoiminnan aloittamista tehtiin helpommaksi, kun aiemmin vaadittu vähimmäisosakepääoma (2500 €) poistettiin yksityisiltä osakeyhtiöiltä. Oy:n perustaminen tapahtuu niin, että osakkeenomistajat laativat kirjallisen perustamissopimuksen sekä allekirjoittavat sen. Perustamissopimuksessa tulee ilmetä myös osakkeiden määrä. (Suomen yrittäjät 2019.) Kuka vain voi saada tietoja perustamissopimuksesta, sillä se on julkinen asiakirja (Patentti- ja rekisterihallitus 2019).

4.2 Liiketoimintasuunnitelma

Liiketoimintasuunnitelman toteutuksen aloittamisessa on tärkeää huomioida suunnitelman vakuuttava ja selkeä rakenne. Liiketoimintasuunnitelman rakenteellisuuudessa tulee huomioida, että suunnitelma on tarpeeksi hyvin jäsennelty, kattava, ymmärrettävä, tiivis sekä lukijaystävällinen. Liiketoimintasuunnitelmasta tulee nousta esille selkeästi yrityksen perustamiseen, toimintaan sekä johtamiseen liittyvät käytännön ajatukset. Kannattavuus, myynti, kustannukset ja kasvunäkymien analysoinnin tulokset tulee olla esitettynä johdonmukaisesti. (McKinsey 2000, 48.) Hyvin tehdyssä liiketoimintasuunnitelmassa selviää tulevan yritystoiminnan mahdollisuudet sekä ennalta arvioidut uhat. Monipuolinen ja kattava liiketoimintasuunnitelma on esitettävissä yhdellä vilkaisulla, mikäli suunnitelma on toteutettu loogisesti kokonaisuutta ajatellen. Kilpailukykyisessä suunnitelmassa tulee huomioida edellä mainittujen asioiden lisäksi tulevaisuuden kilpailijat. (Hesso 2015, 10.)

4.3 Yksityisen lastensuojelutoiminnan perustaminen

Ympäri vuorokautisen yksityisen lastensuojelutoiminnan perustaminen on luvanvaraista toimintaa. Toiminnan rajoittuessa yhden aluehallintoviraston alueelle lupaviranomainen on aluehallintovirasto, mutta jos toimintaa on kahdella tai useammalla alueella, lupaviranomainen on Valvira. Lupa edellyttää riittäviä ja asianmukaisia toimitiloja sekä varusteita ja toiminnan edellyttämää henkilöstöä. Toimintayksiköllä on vastuhenkilö, jonka tehtävänä on vastata toimintayksikössä toteutettavien palvelujen asianmukaisuudesta. Tuottajan tulee myös kyetä vastaamaan taloudellisista velvoitteistaan. Toiminnan asianmukaisuuden varmistamiseksi on tehtävä omavalvontasuunnitelma, mikä sisältää palvelun tuottajan tarjoamat sosiaalipalvelut. (Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto 2019.)

5 SEKSUAALI- JA SUKUPUOLIVÄHEMMISTÖT

5.1 Käsitteet

Käsite ”seksuaalisuus” pitää sisällään sukupuoli-identiteetin, intiimit suhteet, seksuaalisen suuntautumisen, erotiikan, lisääntymisen, sukupuolen, sukupuoliroolit sekä mielihyvän. Seksuaalisuutta ilmaistaan ja koetaan monilla eri tavoilla, kuten arvoilla, asenteilla sekä suhteissa itseen ja toisiin. Sosiaaliset, uskonnolliset, taloudelliset ja psykologiset tekijät vaikuttavat seksuaalisuuteen ja sen ilmaisuun. (Mielenterveystalo 2020.)

Ihmisen identiteetti, sosiaalisten roolien erilaiset piirteet, anatomia ja biologia muodostavat yhdessä käsitteen sukupuoli. Kuitenkaan sukupuolen määrittely pelkän kromosomin määrämänä faktana on mahdotonta. Solu ja kromosomitasolla sukupuoli on paljon monimutkaisempi. Ihmiset, jotka sukupuolen ilmaisullaan tai sukupuolisamaistumisellaan erottuvat heteronormatiivisesta ajattelutavasta, luetaan sukupuolivähemmistöön. (Lehtonen 2006, 12-13.)

5.2 Seksuaalivähemmistö

Seksuaalisen suuntautumisen määritelmänä käytetään usein kolmiosaista luokittelua: biseksuaalit, heteroseksuaalit sekä homoseksuaalit ihmiset. Seksuaalisella suuntautumisella tarkoitetaan taitoa tuntea emotionaalista tai seksuaalista vetoa muihin ihmisiin. Kolmiosaisen luokittelun pohja perustuu ajatukseen kahdesta sukupuolesta, miehestä ja naisesta. Nuorisotutkimusseuran tekemän julkaisun mukaan seksuaalivähemmistöllä tarkoitetaan ihmisiä, joilla on seksi- ja rakkaussuhteita samaa sukupuolta oleviin. (Lehtonen 2006, 9-10; Alanko 2014, 5.)

Seksuaalivähemmistöjen asema Suomessa on muuttunut viimeisten vuosikymmenien aikana. Julkinen kehottaminen samaa sukupuolta olevien väliseen haurauteen oli vuoteen 1999 asti Suomen rikoslaisissa kielletty rangaistuksen uhalla. (Seta Ry) Tutkimukset niin ulkomailla kuin kotimaassa tuovat esille, että noin 10 prosenttia nuorista identifioivat itsensä muuksi kuin heteroseksuaaleiksi. 2005 tehdyn tutkimuksen mukaan yhdeksäsluokkalaisista tytöistä 14,7 % ja pojista 9,3 % kokevat olevansa ei-heteroseksuaaleja (Malinen 2005, 47.) Setä ja nuorisotutkimusseura tekivät 2012 yhteistyöhankkeen, jonka tarkoituksena oli empiirisellä tutkimuksella kartoittaa hltiq-nuorten hyvinvointia. Tutkimukseen vastasi 1619 nuorta, joiden syntymävuodet jakautuivat 1988–1998 välille. 398 miestä, 1066 naista sekä 162 muun sukupuolista henkilöä osallistui tutkimukseen. (Alanko 2014, 10.) 2019 tehdyn kouluterveyskyselyn mukaan seksuaalivähemmistöihin kuului yhteensä 9 % vastaajista, eli 12 947 nuorta (Jokela ym. 2019, 3).

Opinnäytetyössä käsitellään seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia nuoria. Seta Ry:n sateenkaarisanaston mukaan sateenkaarinuori tarkoittaa nuorta, joka kuuluu seksuaali- ja/tai sukupuolivähemmistöön. Sateenkaarinuoriin luokitellaan lesbot, transnuoret, homot, biseksuaalit sekä intersukupuoliset nuoret. (Seta Ry 2020; Taavetti 2015, 30.) Vuonna 2016–2017 sateenkaariperheet ry toteutti jäsenkyselyn sateenkaariperheiden vanhemmille ja lapsille (Aarnio ym. 2018, 13). Jäsenkyselyssä kartoitettiin 7–18-vuotiaisen lasten kiusaamista, psyykkistä hyvinvointia, terveyttä, perheiden toimintaa, sateenkaariperheiden muodostumista sekä erilaisia huolia liittyen esimerkiksi lapsen ahdistuneisuuteen tai sosiaalisten tilanteiden pelkoon (Aarnio ym. 2018, 10–11). Kyselyn perusteella on todettu, että ne 13–18-vuotiaiden lapsien, jotka ovat kokeneet vanhempien eron, kokevat ahdistuneisuusoireita enemmän kuin sellaiset lapset, jotka eivät ole kokeneet eroa. Saman ikäisien nuorien kohdalla on havaittu, että lapset ovat kokeneet sosiaalisten tilanteiden pelkoa merkittävästi useammin kuin vanhemmat ovat havainneet. (Aarnio ym. 2018, 89.)

5.3 Sukupuolivähemmistö

Sukupuolesta puhuttaessa tulee huomioida sukupuolen moninaisuus. Moninaisuudella tarkoitetaan sitä, ettei sukupuolta ole jaettavissa kahteen, toisilleen vastakkaiseen sukupuoleen. (Hästbacka ym. 2017, 9.) Sukupuolivähemmistö-termillä tarkoitetaan pääsääntöisesti inter-sukupuolisia ja transsukupuolisia. Transihmisiin luetaan myös transsukupuoliset, muun sukupuoliset, transvestiitit sekä sukupuolettomat ihmiset. Transsukupuolisuudessa henkilön sukupuoli ei vastaa sitä sukupuolta, joka on syntymässä määritelty, jolloin kyseessä on sukupuoliristiriita. Kun yhdistelmänä on naiseutta sekä mieheyttä, puhutaan muun sukupuolisesta. Intersukupuolisuudessa hormonitoiminta, kehonpiirteet ja sukuelimet eivät ole selkeästi nais- tai miestyypilliset. (Hästbacka ym. 2017, 10–11; Karvinen & Venesmäki 2019, 7.) Cissukupuolisuudella tarkoitetaan henkilöitä, joiden sukupuoli-identiteetti vastaa syntymässä määriteltyä sukupuolta (Hästbacka ym. 2017, 9).

Tutkimusten perusteella seksuaali- ja/tai sukupuolivähemmistöihin kuuluvat nuoret kokevat enemmän ahdistelua, väkivaltaa ja syrjintää kuin vallitsevaan sukupuoliväestöön kuuluvat. Sateenkaarinuorten hyvinvointi, kasvaminen ja kehittyminen on haasteellista myös yhteiskunnan asenteiden sekä negatiivisen suhtautumisen vuoksi. Tehtyjen tutkimuksien mukaan on todettu, että sateenkaarinuorten terveys on heikompi suhteessa heteroseksuaaleihin. (Alanko 2014, 10.) Terveysten ja hyvinvoinninlaitoksen tekemän kouluterveyskyselyn mukaan 4 720 nuorta (3 %) kuuluu sukupuolivähemmistöihin (Jokela ym. 2019, 3).

Useat aiemmat tutkimukset todistavat, että päihde- ja mielenterveysongelmat ovat yleisempiä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kuin heteronuorten keskuudessa.

Psyykkiseen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä on suhteessa enemmän, sillä syrjintä ja väkivalta on yleisempää. Tutkimuksessa käy ilmi, että ei-heteroseksuaalit nuoret kokivat enemmän huolta mielenterveydestään viimeisen neljän viikon aikana kuin heteroseksuaalit. Mieheksi identifioivat transnuoret kokivat enemmän ahdistus- ja masennusoireita kuin cis-nuoret. Tutkimuksen mukaan merkittävää eroa ei ollut homo- ja binuorten tai heteronuorten välillä. Transnuorten itsetunto oli merkittävästi heikompi kuin cis-nuorten. Etenkin 15–19-vuotiaat transnaiset ja 20–24-vuotiaat transmiehet kokivat stressiä enemmän. Transnuorten kohdalla selkeä yhteys psyykkiseen hyvinvointiin siitä, kuinka tyytyväisiä he olivat omiin mahdollisuuksiin sukupuolen ilmaisussa sekä koko sukupuolenkorjausprosessiin. (Alanko 2014, 37.)

6 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ

Opinnäytetyö on toteutettu toiminnallisena opinnäytetyönä. Toiminnallinen opinnäytetyö tulee aloittaa aiheanalyysillä. Ennen virallisen työn aloitusta tulee kartoittaa kiinnostava aihe ja syventyä valittuun aiheeseen. Syventämisessä voi hyödyntää esimerkiksi aikaisempia työharjoittelua ja/tai työpaikkoja sekä muita ammattilaisia. (Vilka & Airaksinen 2003, 23.) Toiminnallinen opinnäytetyö voi olla esimerkiksi toiminnan ohjeistamista, opastamista tai toiminnan järjeistämistä. Opinnäytetyö siis voidaan toteuttaa, vaikka ohjeistuksena tai opastuksena, jolloin opinnäytetyöstä syntyvä tuotos voisi olla esimerkiksi perehdyttämispöytäkirja tai turvallisuusohjeistus. Toiminnallinen opinnäytetyö voidaan toteuttaa myös jonkin tapahtuman toteuttamisena tai vaikka näyttelynä. (Vilka & Airaksinen 2003,9.) Opinnäytetyötä aloittaessa on ollut selkeä tavoite ja suunnitelma yksityisen lastensuojeluyksikön perustamisesta.

Tämän opinnäytetyön tuotoksena syntyi yksityisen sosiaalialan liiketoimintasuunnitelma. Liiketoimintasuunnitelman sisältö on rakennettu yrityksen perustaminen.net-sivuston liiketoimintasuunnitelman rakenteen pohjalta, rakenne vastaa myös hyvin paljon Hesson (2015, 24–180) Hyvä liiketoimintasuunnitelma –kirjan liiketoimintasuunnitelman rakennetta. Liiketoimintasuunnitelma toteutetaan lineaarisella mallilla käyttämällä. Lineaarinen malli etenee kaavamaisesti ja perättäisinä vaiheina, alkaen tavoitteen määrittelystä ja edeten suunnitteluun, toteutukseen, prosessin päättämiseen ja päättyen arviointiin (Salonen 2013, 14–15).

7 YHTEENVETO

Tutkimusten mukaan lastensuojelun tarve on vain kasvanut 90-luvun alusta lähtien ja sen epäillään myös jatkavan kasvua lähivuosinakin. Yhtenä vaikuttavana tekijänä tarpeen kasvulle voidaan pitää koronaepidemiaa. Perheissä voidaan monin eri tavoin pahoin ja tilanteet voivat kärjistyä, ja se tulee näkymään mielenterveyspalvelujen kuormittumisena sekä myös lastensuojeluyksiköiden paikkojen riittämättömyytenä. Näin ollen uudelle lastensuojeluyksikölle on selkeä tarve myös tulevaisuudessa, eikä lastensuojelun paikkojen tarve tule ainakaan vähenemään.

Lähetimme 95 sosiaalityöntekijälle, eri puolelle Suomea, kaksi kysymystä koskien seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä. Saimme vastauksia vain kolme, joissa työntekijät totesivat, etteivät nuoret olleet ottaneet esille mahdollista seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön kuulumista. Tästä voi varovasti päätellä, että nuoret eivät koe tarpeelliseksi kertoa seksuaalisesta suuntautumisestaan tai mahdollisesta sukupuolen vaihdosta, tai sitten he eivät ole vielä valmiita tästä julkisesti puhumaan. Voi olla myös mahdollista, että näille työntekijöille ei vain yksinkertaisesti ole sattunut kohdalle yhtäkään vähemmistöön kuuluvaa nuorta.

Opinnäytetyön tuotoksena syntyi yksityisen lastensuojeluyksikön liiketoimintasuunnitelma. Liiketoimintasuunnitelma sisältää asioita yrityksen perustoiminnasta pohdintaan yrittäjän omista vahvuuksista ja heikkouksista. Liiketoimintasuunnitelmasta tuli 13 sivuinen raportti ja se pitää sisältää pankkien vaatimat kohdat liittyen lainan hakemiseen yrityksen perustamisvaiheessa. Liiketoimintasuunnitelmaa ei liikesalaisuuksien vuoksi ole liitetty opinnäytetyöhön.

Opinnäytetyön tavoitteena oli yksityisen lastensuojelutoiminnan liiketoimintasuunnitelman laatiminen. Opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda suunnitelma parhaalle mahdolliselle lastensuojeluyksikölle. Tämän opinnäytetyön tuotoksena syntyy yksityisen ympärivuorokautisen lastensuojeluyksikön liiketoimintasuunnitelma.

LÄHTEET

- Aarnio, K., Kylmä, J., Solantaus, T. & Rotkirch, A. 2018. Sateenkaariperheiden vanhemmat. Helsinki: Nord Print.
- Alanko, K. 2014. Mitä kuuluu sateenkaarinuorille Suomessa? Verkkojulkaisu 72. Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura. Viitattu 1.3.2021. Saatavissa <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisu/sateenkaarinuori.pdf>
- Futuredu Oy. 2021. Osakeyhtiö lyhyesti. Viitattu 1.3.2021. Saatavissa <https://yritä.fi/osa-keyhtio>
- Heikkilä, T. 2014. Kvantitatiivinen tutkimus. 30.3.2021. Saatavissa <http://www.tilastollinen-tutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>
- Hesso, J. 2015. Hyvä liikehoitosuunnitelma. Helsinki: Helsingin Kamari Oy
- Hiltunen, L. 2020. Jyväskylän yliopisto. Graduaineiston analysointi. 30.3.2021 Saatavissa http://www.mit.jyu.fi/OPE/kurssit/Graduryhma/PDFt/aineiston_analysointi2.pdf
- Hytönen, K-M., Malinen, A., Salenius, P., Haikari, J., Markkola, P., Kuronen, M. & Koivisto, J. 2016. Lastensuojelun sijaishuollon epäkohdat ja lasten kaltoinkohtelu 1937-1983. Raportti ja muistio 2016:22.
- Hästbacka, N & Siren, I. 2017. "Ehkä ne on senkin takia ollu hiljaa". Verkkojulkaisu 114. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Viitattu 22.3.20.21. Saatavissa https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/sateenkaarinuoret_raportti_verkko.pdf
- Jokela, S., Luopa, P., Hyvärinen, A., Ruuska, T., Martelin, T. & Klementti, R. 2019. Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvien nuorten hyvinvointi. Työpaperi 38/2020. Terveystieteiden tutkimuskeskus. Viitattu: 2.3.2021. Saatavissa https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/140742/URN_ISBN_978-952-343-580-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Karvinen, M., Venesmäki, E. 2019. Tilaa moninaisuudelle! Helsinki: Norr Design Oy. Viitattu 2.3.2021. Saatavissa <https://yhdenvertaisuus.fi/documents/5232670/14323821/HLBTI-opas+viranomaisille/9175485d-682f-5b16-674e-4fe407024ade/HLBTI-opas+viranomaisille.pdf>
- Laakso, R. 2009. Arjen rutiinit ja yllätykset - etnografia lastenkotityössä. Tampereen yliopisto. Väitöskirja. Viitattu 4.3.2021. Saatavissa <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/66529/978-951-44-7808-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Lastensuojelulaki 417/2007.

Lehtonen, J. 2006. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt Suomen kunnissa. Helsinki: Oy Edita Ab

Lith, P. 2018a. Lastensuojelualan markkinat – Raportti lastensuojelun asiakkaista, palveluntuottajista ja markkinoista tilastojen valossa. Viitattu 6.3.2021. Saatavissa <https://www.hyvinvointiala.fi/wp-content/uploads/2018/11/raportti-lastensuojelun-asiakkaista-palveluntuottajista-ja-markkinoista-tilastojen-valossa.pdf>

Malinen, J. 2005. Peruskoulun yhdeksäsluokkalaisten käsitykset seksuaalivähemmistöistä. Jyväskylän yliopisto. Pro gradu. Viitattu 2.3.2021. Saatavissa https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/7909/URN_NBN_fi_jyu-2005220.pdf

McKinsey & Company. 2000. Ideasta kasvuyritykseksi. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Mielenterveystalo. 2020. Tietoa seksuaalisuudesta. Viitattu 1.3.2021. Saatavissa https://www.mielenterveystalo.fi/aikuiset/itsehoito-ja-oppaat/itsehoito/seksuaalisuuden_omahoito/Pages/tietoa_seksuaalisuudesta.aspx

Patentti- ja rekisterihallitus. 2019. Perustamissopimus. Viitattu 1.3.2021. Saatavissa <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/asunto-osakeyhtio/perustaminen/perustamissopimus.html>

Patentti- ja rekisterihallitus. 2020. Kaupparekisterin käsittelymaksuhinnasto. Viitattu 1.4.2021. Saatavissa <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/hinnasto/kasittelymaksut.html>

Seta ry. Sateenkaarihistoriaa suomessa. Viitattu 1.3.2021. Saatavissa <https://seta.fi/ihmisoikeudet/sateenkaarihistoria-suomessa/>

Seta ry. 2020. Sateenkaarisanasto. Viitattu 1.3.2021. Saatavissa <https://seta.fi/sateenkaari-tieto/sateenkaarisanasto/>

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. 2015. Lastensuojelu. Viitattu 27.2.2021. Saatavissa <https://www.valvira.fi/sosiaalihuolto/sosiaalihuollon-palvelut/lastensuojelu>

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. 2019. Yksityisen sosiaalihuollon luvat. Viitattu 3.3.2021. Saatavissa https://www.valvira.fi/sosiaalihuolto/yksityisen_sosiaalihuollon_luvat

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2019. Valituslupamenettely muuttuu lastensuojelussa ja jälkihuollon ikärajan noston voimaantulo täsmentyy. Tiedote 174/2019. Viitattu 3.3.2021. Saatavissa <https://stm.fi/-/valituslupamenettely-muuttuu-lastensuojelussa-ja-jalkihuollon-ikarajan-noston-voimaantulo-tasmentyy>

Sosiaali- ja terveysministeriö. Lastensuojelu. Viitattu 3.3.2021. Saatavissa

<https://stm.fi/lastensuojelu>

Suomen yrittäjät. 2019. Osakeyhtiö. Viitattu 1.3.2021. Saatavissa <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/perustietoa-yrittajyydesta/yritysmuodot-ja-vastuut/osakeyhtio-317935#>

Taavetti, R. 2015. "Ois siistiä, jos ei tarttis määritellä..." - Kuriton ja tavallinen sateenkaarinuoruus. Nuorisotutkimusseura/ Nuorisotutkimusverkosto. Verkkojulkaisu 81. Viitattu 28.2.2021. Saatavissa http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/hyvinvoiva_sateenkaarinuori.pdf

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos a. Mitä on lastensuojelu? Viitattu 27.2.2021. Saatavissa <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/mita-on-lastensuojelu#Lastensuojelulain%20tarkoitus>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos b. Lastensuojelun palvelujärjestelmä. Viitattu 28.2.2021. Saatavilla <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/mita-on-lastensuojelu/lastensuojelun-palvelujarjestelma>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos c. Huostassapidon kesto. Viitattu 28.2.2021. Saatavilla <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/huostaanotto/huostassapidon-kesto>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2019. Ehkäisevä lastensuojelu. Viitattu 27.2.2021. Saatavissa <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/ehkaiseva-lastensuojelu>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2020. Lastensuojelu 2019. Viitattu 1.3.2021. Saatavissa <https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/lapset-nuoret-ja-perheet/lastensuojelu/lastensuojelu/lastensuojelu-2019>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2021. Lastensuojelun asiakassuunnitelma. Viitattu 28.2.2021. Saatavissa <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/lastensuojelun-asiakassuunnitelma>

Törmälä, J. 2010. Lastensuojelun historiasta tähän päivään. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 3.3.2021. Saatavissa https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/17362/tormala_janita.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.